ביצה פרק ראשון ביצה

אלא בקשין. משמע הכא דכדבר קשה אין בו משום כלאים וכן משמע ביומא (דף פט. ופס) דקאמר שהכהנים היו מקפלים בגדיהם תחת ראשיהם ופריך הא קא מתהנו מכלאים וכו' וכללא דסוגיא אית התם כדאיתא הכא ואמר רב אשי אמר רב פפא הני צררי דפשיטי אין בהם משום כלאים דבזרני יש בהם משום כלאים רב אשי אמר אחד זה ואחד זה אין בהן משום כלאים לפי שאין דרך חמום בכך: אבל לא סנדל המסומר: סנדל המסומר מ"ט לא משום מעשה שהיה אמר אביי סנדל המסומר אסור לנעלו ומותר לטלטלו אסור לנעלו משום מעשה שהיה ומותר לטלטלו מדקתני אין משלחין דאי ס"ד אסור לטלטלו השתא לטלטולי אסור משלחין מבעיא: ולא מנעל שאינו תפור: פשיטא לא נצרכא דאע"ג דנקיט בסיכי: ר' יהודה אומר אף לא מנעל לבן: תניא [ג] ר' יהודה מתיר בשחור ואוסר בלבן מפני שצריך ביצת הגיר ר' יוסי אוסר בשחור מפני שצריך לצחצחו ולא פליגי [ד] מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דמר בשרא לתחת באתריה דמר בשרא לעיל: זה הכלל כל שנאותין בו ביום טוב: רב ששת [ה] שרא להו לרבנן לשדורי תפלין ביומא טבא אמר ליה אביי והא אנן תנן כל שנאותין בו ביום טוב משלחין אותו הכי קאמר [ו] כל שנאותין בו בחול משלחין אותו ביום טוב אמר אביי תפלין הואיל ואתו לידן נימא בהו מילתא [ז] היה בא בדרך ותפלין בראשו ושקעה עליו חמה מניח ידו עליהם עד שמגיע לביתו היה יושב בבית המדרש ותפלין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לביתו מתיב רב הונא בריה דרב איקא היה בא בדרך ותפלין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לבית הסמוך לחומה היה יושב בבית המדרש וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לבית הסמוך לבית המדרש [ח] לא קשיא הא דמנטרא הא דלא מנטרא אי דלא מנטרא מאי איריא בראשו אפילו מחתן בארעא נמי דהא תנן [ט] המוצא תפלין מכניסן זוג זוג לא קשיא הא [י] דמנטרא מחמת גנבי ומחמת כלבי הא דמנטרא מחמת כלבי ולא מנטרא מחמת גנבי מהו דתימא [יא] רוב לסטים ישראל נינהו ולא מזלזלי בהו קמ"ל:

הדרן עלך ביצה

אלא [א] בקשין וכי הא דאמר רב הונא בריה דרב יהושע [ב] האי נמטא גמדא דנרש שריא אמר רב פפא [ג] ערדלין אין בהן משום כלאים אמר רבא הני צררי דפשיטי אין בהם משום כלאים דבזרני יש בהם משום כלאים רב אשי אמר [ד] אחד זה ואחד זה אין בהן משום כלאים לפי שאין דרך חמום בכך: אבל לא סנדל המסומר: סנדל המסומר מ"ט לא משום מעשה שהיה אמר אביי [ה] סנדל המסומר אסור לנעלו ומותר לטלטלו אסור לנעלו משום מעשה שהיה ומותר לטלטלו מדקתני אין משלחין דאי ס"ד אסור לטלטלו השתא לטלטולי אסור משלחין מבעיא: ולא מנעל שאינו תפור: פשיטא לא נצרכא דאע"ג דנקיט בסיכי: ר' יהודה אומר אף לא מנעל לבן: תניא [ו] ר' יהודה מתיר בשחור ואוסר בלבן מפני שצריך ביצת הגיר ר' יוסי אוסר בשחור מפני שצריך לצחצחו ולא פליגי [ז] מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דמר בשרא לתחת באתריה דמר בשרא לעיל: זה הכלל כל שנאותין בו ביום טוב: רב ששת [ח] שרא להו לרבנן לשדורי תפלין ביומא טבא אמר ליה אביי והא אנן תנן כל שנאותין בו ביום טוב משלחין אותו הכי קאמר [ט] כל שנאותין בו בחול משלחין אותו ביום טוב אמר אביי תפלין הואיל ואתו לידן נימא בהו מילתא [י] היה בא בדרך ותפלין בראשו ושקעה עליו חמה מניח ידו עליהם עד שמגיע לביתו היה יושב בבית המדרש ותפלין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לביתו מתיב רב הונא בריה דרב איקא היה בא בדרך ותפלין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לבית הסמוך לחומה היה יושב בבית המדרש וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לבית הסמוך לבית המדרש [יא] לא קשיא הא דמנטרא הא דלא מנטרא אי דלא מנטרא מאי איריא בראשו אפילו מחתן בארעא נמי דהא תנן [יב] המוצא תפלין מכניסן זוג זוג לא קשיא הא [יג] דמנטרא מחמת גנבי ומחמת כלבי הא דמנטרא מחמת כלבי ולא מנטרא מחמת גנבי מהו דתימא [יד] רוב לסטים ישראל נינהו ולא מזלזלי בהו קמ"ל:

הדרן עלך ביצה

נמטא. לנד, פלטר"ל בלע"ז, **גמדא.** קשה, שריא. אין בו משום כלאים, דהעלאה דומיא דלבשה דאית ביה נפלת מימיה הוא דאסיקר (יומא פט.). המוצא תפלין. (שבת סב.) כשהה מקום שמגדין (ערובין צה.). מכניסן. לעיר ולבית (שם) לעיר דרך מלבוש (שבת סב.). זוג זוג. אחד כנגד ואחד מרוע והייני זוג, כדרך שלובשן בחול, ומוחר תמיד ומכניסן זוג אחר זוג עד שיכלו (ערובין שם). וכע"ז שבת שם).

הדרן עלך ביצה

מסורת הש"ס

א) יומא פט., ב) [תוספתא פ"א ע"ב], ג) [פסחים ב. ע"ש], ד) שבת סב. עירובין צה., ה) פ"א: הא דלא מעברינן מתחת גנבי דמחמת כלבי הא דמנטרא מחמת כלבי דלא מחמת גנבי [מהרי"ם], ו) [ע"ז ע. ע"ש ועי' מ"ש תוס' ב"ב נה: ד"ה רבי אליעזר], ז) [ועולין], ח) פ"א רלון, ט) [ע"ע תוס' שבת פ. ד"ה לא בפנדל], י) רש"ל מ"ז, כ) [ומתוך דברי המהר"ש ד"ה כל שנאותין וכו' תלמה שאינו מחתן וכתב ע"ז פי' נכון ע"ש].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ערדלין וכו' וקורין לוחן ערדלין הס"ד: (ב) תוס' ס"ד ד"ה אלא וכו' אמר ודאי אסור אע"ל ואינה שיכא נמחק:

גליון הש"ם

גמ"א רבי יהודה מתיר בשחור. עיין בב"ק דף עט ע"ב תוס' ד"ה דהוה פיים:

לעזי רש"י

פילטר"א. לבד. מטונ"ש. גרוש.

מוסף רש"י

נמטא. לבד, פלטר"ל בלע"ז, **גמדא.** קשה, שריא. אין בו משום כלאים, דהעלאה דומיא דלבשה דאית ביה נפלת מימיה הוא דאסיקר (יומא פט.). המוצא תפלין. (שבת סב.) כשהה מקום שמגדין (ערובין צה.). מכניסן. לעיר ולבית (שם) לעיר דרך מלבוש (שבת סב.). זוג זוג. אחד כנגד ואחד מרוע והייני זוג, כדרך שלובשן בחול, ומוחר תמיד ומכניסן זוג אחר זוג עד שיכלו (ערובין שם). וכע"ז שבת שם).

הדרן עלך ביצה

רבינו חננאל

וסוגיין (ערדלין) [ערדלין] צררי דפשיטי ודבזרני אין בהן משום כלאים, לפי שאין דרך חימום בכך. אמר אביי סנדל המסומר אסור לנעלו משום מעשה שהיה. ופפורש בשבת בפרק במה אשה. ומותר לטלטלו, מדתנינן אין משלחין אותו ביו"ט, דאי ס"ד אסור לטלטלו שלוחי מיבעי למיסר. ולא מנעל שאינו תפור. אע"ג דנקיט בסיכי. פירוש תפוש ביתידות. תניא ר' יהודה אומר (לטלטלו שליחי מבעיא) במנעל לבן כמנהג מקומו מפני שצריך ביצת (הגיר) [הגיר], רי' [יוסי] אוסר במנעל שחור כמנהג מקומו שהיו מצחצחין אותן. באתריה דר' יוסי

עין משפט נר מצוה

קבד א מיי' פ"י מהל' כלאים הלכה יג
סמג לאוין רפז טוש"ע י"ד סי' שלא סעיף ח:
ב [מיי' שם הלכה טו טוש"ע שם סעיף יג]:
קבה ג מיי' שם הלכה יט
וסמג שם טוש"ע שם סעיף יד:
קבו ד מיי' פי"ט מהל' שבת הלכה ג [לא מצאתי כרמב"ם דאסור לנעלו ועי' תוי"ט ד"ה סנדל]:
קבז ה ו מיי' פ"ה מהלכות יו"ט הל' ו סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סי' תקנו סעיף ג:
קבח ז ח מיי' פי"ט מהלכות שבת הל' כו [פ"ד מהלכות תפילין הלכה יג] סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סימן תי"ט סעיף י [וכ' אלפס הל' תפלין דף עד: וכנמ"ש שם סימן יז ועיטוכין פי"א דף קכג. וכנמ"ש שם סימן כז]:
קבט ט מיי' פי"ט מהל' שבת הלכה כג
וסמג שם טוש"ע שם סימן עח סעיף מב:

רבינו חננאל (המשך)

ג) בדבשרא ומקום השיער ואין צריך אלא צחצוח בלבד. ובאתריה דר' יהודה בדבשרא רצריך ביצת (הגיר) [הגיר] ללבוש. ידרשלמי הני אין מפרקין את המנעל מן (האימום) [האימום] ביו"ט. אבל מפרקין בחולו של מועד. מהו להעמיד חלב, אם אתה אומר [כן] אף הוא חולב ומעמיד מי"ר לחול. תני ר' חלפתא בן שאול הכשירין אסור לשלחן (וכו'), עד כדון הכשירין של דבר ואפילו הכשירין של כסף. ד) א"ר חזקיה טליין רקיקין הוון מתרבין בדרתיה דרבי ירמיה, אתא שאיל לרי זעירא, א"ל לא תיאסר ולא תשתרי. זה הכלל כל שנאותין בו ביו"ט. רב ששת שרא להו לרבנן לשדורי לדרדי תפלין ביו"ט. ואמר כך פירוש המשנה, כל שנאותין בו בחול, משלחין אותו ביו"ט. אמר אביי היה בא בדרך ותפלין בראשו ושקעה וחמה מניח ידו עליהן עד שמגיע לביתו. היה יושב (במדרש) [בבית המדרש] ותפלין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לביתו (לביתו) [לביתו] הסמוך לחומה, היה יושב (במדרש) [בבית המדרש] ותפלין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לבית הסמוך לבית המדרש. ופרקינן לא קשיא הא דתני עד שמגיע לבית הסמוך לחומה ולבית הסמוך לבית המדרש, מקום שמשתמרין מחמת גנבי, וכ"ש מפני כלבים. והא דאמר אביי עד שמגיע

לביתו, כשאין שם בית סמוך (לביתו) [לבית המדרש], אלא מקום שהרא בית שימור מפני הכלבים. אבל מפני הגנבים לא. מהו דתימא גנבי נופייהו לא מזלזלי בתפילי ניחהם לשם. קמ"ל דלא. הדרן עלך ביצה שנולדה ביום טוב

ה) כעניין ערך גר ר"ל לתמא כאתריה דר"י גר ביצרא לתחת וכלפי שיער לתון והוי חלק כעלמו ואינו צריך לאלות כאתריה דרבי יוסי גר ביצרא לעיל ולא הוי חלקי ואינו צריך לאלמא. ו) דיוסלמי אינתא לתמרין בשם ר' ירמיה לאסור ואתמרין בשמיה דר' ירמיה מוחר ת"ל מאקר אמא וכו' עליון דקיקין וכו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com